

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Центр заочної форми навчання

Кафедра менеджменту організацій та ЗЕД

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 073 Менеджмент

за темою:

Управління конкурентоспроможністю
на прикладі ПАТ «Альфа-Банк»

Виконавець

Студент **Гедіна Валерія Ігорівна**

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Анохіна Катерина Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1 Роль та сутність управління конкурентоспроможністю підприємства.....	5
1.2 Теоретико-методичні засади управління конкурентоспроможністю підприємства.....	11
1.3 Управління конкурентоспроможністю та конкуренція у галузі банківської справи.....	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПАТ «АЛЬФА-БАНК».....	27
2.1 Загальна характеристика та аналіз фінансових показників ПАТ «Альфа-Банк»	27
2.2 Оцінка конкурентоспроможності ПАТ «Альфа-Банк»	40
2.3 Рекомендації щодо управління конкурентоспроможністю ПАТ«Альфа-Банк».....	54
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	68
ДОДАТКИ.....	71

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасні умови діяльності підприємств України підпадають під вплив політичної та економічної криз, що склалися в державі, зниження темпу розвитку та росту економіки, збільшення кількості збитковості підприємств, зростання загального рівня безробіття та неплатоспроможності населення. Умови, що склалися на внутрішньому економічному ринку країни призводять до зниження рівня платоспроможності клієнтів, жорстких умов провадження діяльності для підприємств.

Зазначене актуалізує необхідність підвищення конкурентоспроможності підприємств в цілому та банків зокрема, а також розробку та впровадження нових методів та рішень з управління конкурентоспроможністю.

Проблемам конкурентоспроможності та конкурентних переваг присвячена велика кількість наукових публікацій. Основним теоретичним положенням присвячені наукові праці таких зарубіжних авторів, як: І. Ансофф, М. Портер, П. Роуз, Г. Хемел. До вітчизняних вчених, праці яких присвячені цій проблематиці, слід віднести: О. Дзюблюка, М. Зверькова, В. Коваленко, В. Корнєєва, О. Мірошніченка, В. Базилевич, А. Ігнатюк, та ін.

Слід зазначити, що напрацювання зазначених науковців мають у собі глибокі теоретичні та методичні знання з питань конкурентоспроможності організацій та аспектів управління конкурентоспроможністю. Спираючись на наукову базу опрацьованих джерел та особливості економічного становища в Україні, можна зазначити, що на сьогодні є необхідним розвиток та створення нових підходів та моделей управління конкурентоспроможністю, враховуючи потреби споживачів та такі, що матимуть високий рівень адаптивності та стійкості в умовах ринкової конкуренції та змін зовнішнього середовища.

Мета і завдання наукового дослідження. Метою дипломної роботи є вивчення та узагальнення теоретико-методологічних основ управління конкурентоспроможністю підприємства, а також практичне застосування теоретичних знань для розробки пропозицій щодо управління

конкурентоспроможністю банку та економічне обґрунтування ефективності запропонованих заходів.

Завданнями дипломної роботи є:

- Дослідити та узагальнити наукові визначення поняття конкурентоспроможності та управління конкурентоспроможністю та визначити його роль в діяльності організації;
- Визначити основні теоретичні підходи до оцінки конкурентоспроможності банку та виявлення ключових факторів конкурентоспроможності.
- Провести аналіз основних фінансових показників діяльності банку та його найближчих конкурентів;
- Здійснити оцінку конкурентоспроможності банку та виявити основні чинники конкурентоспроможності;
- Сформулювати на основі отриманих даних рекомендації щодо управління конкурентоспроможністю підприємства та провести розрахунок їх економічної ефективності;

Об'єктом дослідження є Публічне акціонерне товариство «Альфа-Банк».

Предметом дослідження є процес управління конкурентоспроможністю на прикладі ПАТ «Альфа-Банк».

В дипломній роботі були використані використано загальнонаукові методи дослідження. Зокрема, методи аналізу, теоретичного узагальнення, SWOT-аналіз, методика розрахунку абсолютних та відносних показників банківської діяльності, методики оцінювання рівня конкурентоспроможності.

Дипломна робота складається з вступу, двох розділів, що включає в себе по три пункти з теоретичною та аналітичною частиною відповідно, а також висновку, списку використаних джерел та додатків. В роботі наведені формули та розрахунки, графіки, діаграми, ілюстрації та таблиці, що відображають зміст наукової роботи.

ВИСНОВКИ

Останні роки економічне середовище України зазнало чимало змін та реформаций, які так чи інакше чинять вплив на підприємства, що проводять свою діяльність на території країни. В умовах нестабільної економіки, змін законодавчої бази та державного регламентування, інфляції, науково-технічного та технологічного прогресу, розвитку конкуренції в різноманітних галузях економіки, а також зростання вимогливості населення щодо якості товарів та послуг на ринку і обслуговування, виникає потреба у розробці та реалізації нових методів та підходів до стратегічного управління підприємствами і управління конкурентоспроможністю.

В дипломній роботі було виконано поставлені завдання в повному обсязі, а саме:

1. Досліджено та узагальнено наукові визначення та трактування понять конкурентоспроможність та управління конкурентоспроможністю та визначено їх роль в діяльності організації;
2. Визначено основні теоретичні підходи до оцінки конкурентоспроможності банку;
3. Проведено аналіз основних фінансових показників діяльності банку та найближчих конкурентів у галузі та сформовано основні тенденції розвитку у сфері банківської діяльності;
4. Проведено оцінку рівня конкурентоспроможності ПАТ «Альфа-Банк» та виявлено найсильніші та найслабші сторони організації, сформовано конкурентні переваги та виявлено та основні фактори та ключові чинники конкурентоспроможності;
5. На основі отриманих даних у ході дослідження сформовано пропозицію щодо управління конкурентоспроможністю та підвищення загального рівня конкурентоспроможності, а також проведено розрахунок бюджету запропонованого проекту та його економічну ефективність.

У ході дослідження було використано методику розрахованку абсолютних та відносних показників діяльності банку, SWOT-аналіз, аналіз EFAS, Матрицю Бостонської Консалтингової Групи, метод факторної оцінки рівня конкурентоспроможності та розрахунку інтегрального показника тощо.

У дослідженні для розрахунків використовувалися актуальні офіційні дані за останні роки діяльності наведені в фінансовій звітності підприємства, статистичні дані Національного банку України, Асоціації українських банків та інших офіційних джерел. Всі отримані результати аналізу й пропозиції щодо управління конкурентоспроможністю банку в дипломній роботі були виконані й розроблені самостійно і є предметом особистого доробку та були відзначені як актуальні зовнішнім рецензентом дипломної роботи.

За результатами дослідження було виявлено, що ПАТ «Альфа-Банк» посідає високі позиції на ринку банківської діяльності і має тенденцію до поступового розширення мережі підрозділів. Розрахунок абсолютних та відносних показників діяльності банку відображають достатній рівень конкурентоспроможності банку, проте виявляють зниження розмірів активів банку та зменшення прибутків (збільшення збитків) за останні роки діяльності.

За допомогою проведення оцінювання рівня конкурентоспроможності було визначено та обґрунтовано необхідність розробки та впровадження комплексної маркетингової програми у розрізі загального управління конкурентоспроможністю банку як суб'єкта економічної діяльності для підвищення рівня конкурентоспроможності, досягнення стратегічних цілей підприємства та підвищення загальних фінансових результатів.

Запропоновану маркетингову програму було ретельно опрацьовано та розраховано необхідне ресурсне забезпечення та економічний ефект від впровадження даної рекомендації. За результатами розрахунків було прораховано та обґрунтовано економічну ефективність запропонованої маркетингової програми, потенційний вплив впровадження рекомендацій на рівень конкурентоспроможності, а також сформульовано не лише економічний, а й потенційний соціальний ефект.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дзюбик С. Д., Ривак О. С. Основи економічної теорії [Текст]: Навч. посіб. – К: Знання, 2006. – 481 с.
2. Герасименко А. Еволюція теорії конкуренції в історії економічної думки XVIII–XX століть [Текст]. – Вісник КНТЕУ. – 2009. - №1. – 126 с., С. 102-114.
3. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник [Електронний ресурс] / С. М. Клименко, Т. В. Омеляненко, Д. О. Барабась ; [та ін.] . – Київ : Харківський нац. екон. ун-т, 2006 . – 556 с.
4. Портер М. Э. Конкуренция. [Текст] : Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. – 608 с.
5. Порохня В. М., Безземельна Т.О., Кравченко Т.А. Стратегічне управління. [Текст]: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 224 с.
6. Пастухова Т.Ю. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства [Електронний ресурс]. - Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2012. - № 9.
7. Балабанова Л. В. Управление конкурентоспособностью предприятий на основе маркетинга [Текст]: монография / Л. В. Балабанова, А. В. Кривенко. – Донецк: ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2004. – 147 с.
8. Галелюк М.М., Система управління конкурентоспроможністю машинобудування підприємства [Текст]: Вісник економічної науки України. – 2008. – № 2.
9. Шевченко Л.С. Конкурентное управление [Текст]: Учебн. Пособие. – Харьков: Эспада, 2004. – 520 с.
10. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти [Текст]. Монографія. – К.: ДАКККиМ, 2006. – 160 с.
11. Гаркава Л. В. Концепції управління конкурентоспроможністю підприємства [Електронний ресурс] // VIII Міжнародна науково-практична

- конференція «Соціально-економічні реформи в контексті інтеграційного вибору України». – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2012_11_29/
12. Шинкар С.М. Оцінка конкурентоспроможності підприємства з використанням графічного методу [Текст] – Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: зб. наук. праць / Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі ; редкол. : О. І. Черевко (відпов. ред.) [та ін.]. – Харків, 2010. – Вип. 2 (14). – 705 с., С. 274-278.
 13. Горшкова Т. Ю. Методи розрахунку конкурентоспроможності підприємства. – Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка»: наук. журнал / Дніпр. нац. ун-т ім. О. Гончара; редкол. : Н.І. Дучинська (відпов. ред.) – Дніпропетровськ, 2012. – Вип. 6 (1) – 152 с., С. 104.
 14. Малиновська Т. М. Виникнення та розвиток банківської справи [Електронний ресурс]/ Т. М. Малиновська // Форум права. – 2012. - №1. – С. 588-592. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-1/12mtmrbc.pdf>
 15. Ковриженко Л. О. Конкуренція як економічна категорія та специфіка її прояву в банківській сфері [Електронний ресурс] / Л. О. Ковриженко // Фінанси, облік і аудит. - 2012. - Вип. 20. - С. 72-80. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2012_20_10.
 16. Національний банк України. Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
 17. ПАТ «Альфа-Банк». Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://alfabank.ua/>
 18. Асоціація українських банків. Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://aub.org.ua/>
 19. Украинский банковский портал / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://banker.ua/>
 20. МинФин. Финансовый портал / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://minfin.com.ua/>

21. Волосова Н.М. Економіко-математична модель управління конкурентоспроможністю організацій - Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка"[Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5078>
22. Міщенко В.І. Банківські операції "[Текст] : Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г.Слав'янська, О.Г. Коренєва. — 2-е вид., переробл. і доп. — К. : Знання, 2007. — С.155 — 175.
23. Сайт компанії Leosvit Marketing [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://leosvit.com/>
24. Рекламне агентство «Рек.Тайм». Інтернет-сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://rektime.info/uk/>